

RESCATEM CULTURES DE PAU COLÒMBIA – CATALUNYA.

DOSSIER DE RECURSOS DIDÀCTICS

ÍNDEX

A- RESCATEM CULTURES DE PAU: COLÒMBIA-CATALUNYA

- 1- Educació per la pau.**
- 2- Per què Colòmbia?**

B- RECURSOS DIDÀCTICS

1- Talleristes d'expressions artístiques colombianes.

- 1.1 Música i dansa.**
- 1.2 Cuina colombiana.**
- 1.3 Expressió teatral i contes.**
- 1.4 Relacions lúdiques.**
- 1.5 Expressió plàstica.**

2- Espectacles colombians a Catalunya: grups musicals, obres de teatre, contacontes i dansa.

- 3- Dinars solidaris: servei de cuina amb ambientació colombiana.**
- 4- Conferenciants.**
- 5- Documentals i pel·lícules.**
- 6- Exposicions fotogràfiques i pictòriques.**
- 7- Pàgines web sobre Colòmbia i sobre Cultura de pau.**

C-ANNEXE

- 1- Valoració de l'activitat.**

A-RESCATEM CULTURES DE PAU: COLÒMBIA-CATALUNYA.

El **dossier de recursos didàctics "Rescatem Cultures de Pau Colòmbia-Catalunya"** és una eina pedagògica que possibilita **fomentar l'educació per la pau a partir de les expressions artístiques colombianes existents al nostre país**. En concret, ofereix una àmplia gama de recursos didàctics adreçada a les **institucions, entitats i associacions educatives, socials, culturals i de solidaritat catalanes**.

✓ Quins són els seus objectius?

- L'aproximació a una Colòmbia rica en iniciatives socials, culturals i artístiques, constructores de cultura de pau, per superar la imatge que es té d'aquest país reduïda a actors armats, narcotràfic i immigració.
- La incorporació de les capacitats de la població immigrada colombiana a Catalunya en processos de sensibilització del seu propi país.
- La sensibilització vers la corresponsabilitat dels països del nord en les guerres dels països del Sud.

✓ Quina informació trobes?

Aquest dossier sorgeix d'un procés col·lectiu que recull els següents tipus de recursos didàctics existents al nostre país:

- 1- **Recursos materials:** exposicions fotogràfiques i de pintura, documentals, pel·lícules.
- 2- **Recursos humans:** talleristes d'expressions artístiques (música, dansa, cuina, lúdica, teatre, plàstica), grups musicals, obres de teatre, contacontes, dansa, dinars solidaris, conferenciantes. Tots ells, de nacionalitat colombiana.
- 3- **Pàgines web** sobre l'educació per la pau i sobre Colòmbia.

Per tant, aquest **Dossier de Recursos Didàctics Rescatem Cultures de Pau: Colòmbia-Catalunya** es converteix en una **eina de treball sensibilitzadora de la realitat colombiana i facilitadora de la construcció d'una cultura de pau al nostre país**.

✓ A qui pot interessar?

A les següents institucions i entitats catalanes:

- 1- Regidories de cultura, associacions culturals i socials.
- 2- Regidories d'educació, escoles, centres de recursos pedagògics, fundacions educatives.
- 3- Entitats i moviments de l'educació en el lleure.

4- ONG i entitats o associacions de solidaritat i suport a l'inmigració.

✓ **Com pots utilitzar aquest dossier de recursos didàctics?**

Aquest dossier es pot utilitzar per a l'organització de tot un seguit d'activitats adreçades a diferents edats:

- **Escolars**: hores del conte, crèdits escolars, diferents assignatures (ciències socials, artístiques, literatures, ètica), formació de professorat.
- **Socioeducatives**: hores del conte a les biblioteques, tallers puntuals o periòdics en esplais, diades o biblioteques, formació de monitors/es, d'animadors socioculturals.
- **Solidàries**: activitats solidàries relacionades amb Colòmbia al marc de festes, setmanes solidàries, etc...

Els talleristes, grups musicals, obres de teatre, contacontes, dansaires tenen experiència acumulada en la seva professió.

El **tràmit** per adquirir algun d'aquest recursos didàctics segueix els passos següents:

- 1- Connectar directament amb el responsable del recurs didàctic (organització que posseeix els recursos materials o directament amb els talleristes, grups musicals etc..).
- 2- Acordar amb el responsable el preu i les condicions d'ús.
- 3- Informar-ne a l'Escola de Cultura de Pau.
- 4- Enviar a l'Escola de Cultura de Pau la valoració del recurs didàctic un cop utilitzat (annex 1). Aquest retorn és el que ens permet adequar el contingut del dossier a les necessitats de les entitats o institucions interessades.

1- EDUCACIÓ PER LA PAU

Els **conflictes** des de sempre han existit i hi convivim permanentment. **Són inherents als éssers humans.** La qüestió és **com cada una de les diferents societats i cultures al llarg de la història han abordat els seus conflictes:** a partir del diàleg, la cooperació, la inclusió de les diferències i interessos globals? o a partir de la invasió, el domini, l'autoritat, l'exclusió o l'eliminació psíquica o física de l'altre diferent? Des d'una perspectiva històrica, malauradament, la majoria de les persones hem estat immerses en societats que han regulat i regulen els seus conflictes a partir de la llei del més fort. Actualment, vivim en una societat que, de forma progressiva, fomenta la formació de persones competidores (tu guanyes, ell perd), individualistes, insensibles davant de l'altre, defensores dels seus privilegis. Per tant, les conseqüències són òbvies, la legitimació dels progressius desequilibris Nord-Sud, el sorgiment de brots racistes, antinacionalistes, fonamentalistes (des de les dretes o les esquerres), la facilitat de classificar i excloure sectors de població, grups i països des de l'interès del domini polític i econòmic del món.

Realment, en l' **actual situació mundial urgeix una "ètica per la vida"** que ens prepari per conviure des de la comunicació i la comprensió de l'altre, la creació de condicions de confiança i respecte de les diferències, la presa de decisions consensuades (tu guanyes, jo guanyo), la regulació dels conflictes de forma constructiva, creativa i reconciliadora entre els interessos antagònics i divergents, tant en l'àmbit social, cultural com estructural.

Aquest "Dossier de Recursos Didàctics Rescatem Cultures de Pau: Colòmbia- Catalunya" està fonamentat en aquesta pedagogia "d'**educar en i per al conflicte**".

Ens estem referint, per tant, a un plegat de recursos didàctics facilitadors d'un espai pedagògic basat en els següents elements:

1. **Continguts** que ofereixen l'**anàlisi d'elements històrics, estructurals, culturals, internacionals, per tal de comprendre una altra realitat diferent a la nostra**, la colombiana. Faciliten la deconstrucció de la imatge reduïda que ens arriba de Colòmbia com un país narcotraficant i violent. Potencia la construcció d'una consciència històrica d'aquella realitat des de la corresponsabilitat del nord, amplia visions d'una altra Colòmbia també rica en experiències de construcció de pau.
2. Una **metodologia** basada en el **vivenciar, conèixer, construir opinió i actuar**:
 - Facilitadora d'un **espai vivencial** per als participants, per després anar a la **reflexió personal** d'aquesta vivència i, finalment, **connectar-la amb la realitat**: cultura, país continent, el món. Restaria a l'entitat o institució que utilitzi alguns dels recursos del dossier, facilitar al grup un procés de construir un compromís que contribueixi a la **transformació** de la nova realitat acabada d'aprendre.
 - Facilitadora de la **canalització i expressió d'emocions**, sentiments, pors dels participants, la canalització de l'agressivitat a través de les expressions artístiques creatives colombianes.

- Facilitadora de processos **d'autoconeixement i de coneixement de l'altre diferent**, de construcció d'una capacitat empàtica, de comunicació i de confiança a partir de la diversitat, d'aprendre a decidir des de la inclusió i la cooperació del grup.

2- PER QUÈ COLÒMBIA ?

“Paraíso natural, tierra madre, tierra que canta vida. Sobre tí : amor y odio, riqueza cultural, falta de oportunidades, injusticia, gente tejiendo vida en contextos de muerte. Mucha muerte y tanta vida, tantas ganas de vivir, de salir adelante y sobre todo...tantos deseos y necesidad de paz.

Cómo te queremos y extrañamos desde aquí, Colombia”.

(Claudia Cardona. Barcelona.2002).

Què està passant que hi ha milions de persones colombianes que viuen fora del seu país i més de 2 milions de desplaçats interns, dels quals un 60% són dones?¹

Colòmbia té una superfície 2,3 vegades superior a la d'Espanya i 36 la de Catalunya. És un país jove, multiètnic i majoritàriament femení: de 42 milions d'habitants, el 53% són dones i el 41.5% són menors d'edat.² De cada 100 habitants, 20 són blancs, 4 de negres, 1 d'indígena i 75 de mulats o mestissos. L'idioma oficial és el castellà, però existeixen prop de 90 llengües indígenes no oficials.³

El país és ric en ecosistemes: la zona desèrtica (La Guajira), les costes del Pacífic i del Carib, l'àrea selvàtica de l'Amazones (36% de la superfície nacional) i la gran serralada dels Andes que travessa el país de Nord a Sud. El 58% del país està cobert per les grans planures de les conques de l'Orinoco (pastures i terres pantanoses) i de l'Amazones, on viuen únicament el 3'8% de la població. Colòmbia s'ubica en una posició geoestratègica privilegiada en el continent americà: és a tocar del Canal de Panamà, i limita amb 5 països.⁴

És un dels països amb una biodiversitat més elevada del món: s'hi troben tots els climes, és el segon país amb més espècies de flors i amfibis i el tercer en nombre de rèptils⁵. És un país ric en recursos minerals: és el primer productor mundial de maragdes i acumula reserves considerables de petroli, gas natural, carbó, ferro, sal, or i plata.

Des d'aquest cantó del món, amb grans contrastos climàtics, paisatgístics i ètnics, sorgeix la paradoxal història de Colòmbia a partir de la construcció simultània de pràctiques creatives i reconciliadores al costat de pràctiques violentes i destructives. Aquestes pràctiques simultànies de pau i

¹ Codhes Informa. Boletín de la Consultoria para los Derechos Humanos y el Desplazamiento. Nº 44, Bogotá, Colombia, 28 de abril de 2003. www.codhes.org.co

² Clara Marzo. "Conflicto armado, patriarcalismo y exclusión. una mirada de género" (ponencia 26/02/02).

³ Fundación Emera. 2003. www.etniasdecolombia.org

⁴ www.businesscol.com/colombia02.html

⁵ www.businesscol.com/colombia02.html

violència s'han donat i les podem trobar en la seva màxima intensitat i expressió en diferents moments de la història colombiana. Actualment, descobrim que Medellín, una de les ciutats mundials de la mort⁶, cada any és bressol del Festival Internacional de Poesia amb la presència de més de 100 poetes de tot el món que, durant una setmana, reciten poesies en diversos jardins, bars i recintes oberts de la ciutat. En un país que posseeix una governabilitat nacional dèbil i excloent i una mobilitat humana causada pel desplaçament forçat, identifiquem pràctiques de governabilitat locals i regionals basades en models participatius molt més democràtics que a Catalunya.

Per mirar d'entendre la dinàmica de la violència a Colòmbia, ens hem de referir a un conflicte armat simultani a un conflicte polític, cultural i social, sorgits d'una multiplicitat de factors que s'han anat acumulant i transformant al llarg de la història. La interdependència que es va donant entre aquests factors provoca la prolongació, virulència i extensió de la guerra fins l'actualitat: des de l'àrea rural a l'urbana, tot manifestant-se de forma directa, estructural i cultural.

Alguns dels factors més rellevants d'aquest conflicte armat són els següents:

- **La feblesa de l'Estat**, fruit d'una política basada (des de l'època colonial) en els interessos de grup més que en el benefici del conjunt del país-acompanyada d'una administració centralista que ha treballat d'esquenes a la major part del territori.

- **Les pràctiques d'exclusió social i política violenta** de sectors populars, han "normalitzat" la pràctica de l'eliminació física de l'oposició (sindicats, líders polítics, etc.)⁷. Aquests i altres crims resten en nivells d'impunitat superior al 90%⁸.

- **La desigualtat social**: el 80% de la propietat de la terra útil per a l'explotació agropecuària està, encara, concentrada en mans de l'1,5% dels terratinents.⁹ El 20% de les famílies més riques concentren el 53% dels ingressos.¹⁰ Conseqüentment, el 64% de la població colombiana es troba sota el llindar de la pobresa, el 59% de la qual són dones. Les polítiques d'ajustament estructurals portades a terme i el deute extern, estrangulen l'economia colombiana fent més profunda la pobresa del país (del pressupost nacional aprovat per al 2003, el 38% es destinarà a pagar el deute extern, l'11% a despeses socials i una mica més de la meitat del total, a despeses de funcionament que en bona part, seran bèl·liques)¹¹.

⁶ De cada 100.000 habitants es produeixen 14 morts violentes a Mèxic, 34 a Buenos Aires, 26 a Bogotà i 220 a Medellín. (Font:El colombiano. 25/6/2002)

⁷ A la segona meitat dels anys 80 van ser assassinats 3000 líders del partit *Unión Patriótica*, que s'havia creat a rel d'un acord de pau entre la guerrilla de les FARC i el Govern.

⁸ dels 114 casos de periodistes assassinats en aquests últims tretze anys, la impunitat abasta el 97% d'ells, segons l'informe 2003 de la *Sociedad Interamericana de Prensa*.

⁹ Luis Alberto Matta Aldana. 2000. En www.veneno.com.

¹⁰ Luis Jorge Garay S. La Economía Política de la Exclusión Social en Colombia. 2002.

¹¹ Inter Express Service New Agency. 28/01/03. www.ipsenespanol.org

- **La disputa pel control dels recursos naturals**, tant dels **productes lícits** (esmaragdes, or) com dels **il·lícits** (cultius de coca i rosella per la producció de droga), que possibilita l'autonomia bèl·lica dels diferents actors armats. Forts interessos econòmics han provocat desplaçaments de població de zones de futurs megaprojectes programats per l'expoliació dels recursos naturals de la regió (embassaments, exploracions de petroli, explotació de fusta, cultius agro-industrials, etc...). El desplaçament provoca canvis severos en la configuració social i demogràfica de la quarta part dels municipis del país, accelerant, entre d'altres conseqüències, la desintegració dels grups ètnics.¹²

- Els **interessos internacionals** pel control de les riqueses naturals i la posició geoestratègica de la regió andina i amazònica: els EEUU recolzen militarment a les FFAA colombianes a través del *Plan Colombia*¹³ i disposen de bases militars a Manta (Equador), Aruba (Carib) i Tres Esquinas (Colòmbia), així com tropes protegint l'oleoducte de *Caño Limón*. També impulsen l'Àrea de Lliure Comerç de les Amèriques (ALCA)¹⁴ i la Iniciativa Regional Andina¹⁵.

- **Mitjans de comunicació i educació**: tot sovint juguen una funció important en el foment i expansió d'una única lògica destructiva i violenta de resoldre els conflictes. Ajuden a provocar en la població un imaginari de por i inseguretat per justificar l'enfortiment militar i el retall de llibertats en comptes de vetllar per la superació dels desequilibris estructurals existents. El feminisme colombià emfatitza que l'ordre patriarcal, les relacions de poder i opressió de l'home vers la dona, es reproduïxen en l'espai públic. Per tant, vinculen la violència existent dins de la casa amb la violència del país i del món.

Darrera d'aquesta multiplicitat de factors es troben involucrats diversos actors armats que també varien i, en alguns casos, s'interconnecten al llarg de la història: si bé l'enfrontament històric es dona entre els partits polític liberal i conservador, cap a la meitat dels anys 60 sorgeixen diverses guerrilles¹⁶, justificant-se en l'exclusió política i social en què es troba la majoria de la població. A la dècada dels 80, es posa en marxa l'estratègia de defensa del poder establert amb mètodes irregulars, coneguts com forces paramilitars, al voltant de les quals s'hi aglutinen diversos terratinents, ramaders, industrials, comerciants i narcotraficants per combatre a les guerrilles.

¹² Codhes Informa. Boletín de la Consultoría para los Derechos Humanos y el Desplazamiento. Nº 44, Bogotá, Colombia, 28 de abril de 2003. www.codhes.org.co

¹³ És una estratègia que va sorgir l'any 2000 com lluita antidrogues i que, des de l'11 de setembre, es planteja com lluita contrainsurgent o "antiterrorista". El principal component d'inversió està dedicat a l'enfortiment militar de l'exèrcit colombià i a un pla de fumigacions aèries massives i indiscriminades dels cultius de coca i rosella. La Unió Europea no ha volgut participar en el finançament del Pan Colombia.

¹⁴ Promou el lliure comerç sense subsidis, acompanyat de fluxos creixents d'inversió productiva i d'una major integració econòmica. Les negociacions del ALCA han de concloure com a més tard a l'any 2005 i han de ser congruents amb les normatives de l'Organització Mundial del Comerç.

¹⁵ És una proposta de política regional de control del tràfic de drogues. Ve acompanyada d'un paquet d'ajuda per integrar la democràcia amb el desenvolupament i també amb les iniciatives militars contra les drogues il·lícites. S'entén com una continuació del *Plan Colombia*

¹⁶ Si bé des dels anys 65 han anat sorgint i desapareixent diferents guerrilles, actualment encara es mantenen les Forces Armades Revolucionàries Colombianes (FARC) d'inspiració marxista i l'Ejército de Liberación Nacional (ELN), d'inspiració guevarista.

Les accions de cadascun dels actors armats provoquen una espiral de violència que es va retroalimentant i, per tant, intensificant. Per fer-se una idea de la complexitat, cal tenir present que els diferents actors armats constitueixen, simultàniament i en diferent grau, un projecte polític, un aparell militar, un caçador de diners (lícit o il·lícit), un modus de vida per als seus integrants, un poder territorial per a les comunitats que controla, i un actor de crims cruels.

En aquest context, i com en totes les guerres actuals, el gran perdedor és la societat civil. La dinàmica dels actors armats passa per la pressió i el control del territori i el sotmetiment del teixit social. Implica usar estratègies de terror que polaritzen, desintegren i atemoreixen tota la població.

Però la societat civil, més enllà de ser una víctima, en els darrers anys ha augmentat la seva resposta de resistència a la guerra i la seva capacitat propositiva en la construcció d'iniciatives de pau locals i regionals, malgrat que actualment no hi ha un procés de negociació nacional.

Davant la crisi econòmica que viu un país amb tant jovent, la guerra es converteix en una font d'ingressos fàcil i propera. Per això és un fet lloable cada persona que es nega a nodrir-se d'ella. D'aquesta altra **història creativa i reconciliadora, resistent a l'ús de la violència**, destaquem les iniciatives socials de pau següents:

- Processos socials de coordinació nacional. Les **dones** estan prenent molt protagonisme a nivell nacional amb un plantejament clar a favor d'una superació dialogada dels conflictes armats i socials, així com un rebuig a la militarització de la vida quotidiana, social, política i al comerç internacional d'armes. Els **camperols i els sindicats** també estan reforçant les seves reivindicacions socials connectades a la denúncia dels megaprojectes econòmics programats per la regió americana, i les acompanyen d'un discurs que propugna la sortida negociada al conflicte. En l'àmbit educatiu destaquen les **pràctiques de govern escolar i de pedagogies de desaprendre la violència i reaprendre la vida**.
- Processos comunitaris de resistència enfront del desplaçament. Tenen un especial protagonisme les comunitats afrocolombianes i indígenes en la franja del Pacífic, sobretot al llarg del riu Atrato (sobre aquest riu es va produir la massacre de Bojayá el 2002). La seva coordinació nacional persegueix l'enfortiment del desenvolupament de models agroecològics que garanteixin la seva seguretat alimentària i, l'enfortiment de les reivindicacions a tots els actors armats i a l'Estat perquè respectin el seu territori i la seva autonomia.
- Processos municipals de construcció d'una nova governabilitat local i regional participativa. Es produeixen de llarg a llarg del país. Les **Assemblees Municipals Constituents** de Mogotes (Santander) i Tarso de Antioquia van ser-ne pioneres. Avui existeixen també processos que agrupen diversos municipis (Oriente antioqueño, Alto Ariari, sud-oest d'Antioquia) i inclús processos a nivell de Departament (Tolima, Antioquia). Per altre costat, cal destacar els

esforços indígenes per consolidar les seves pròpies autoritats locals i formes de govern, per exemple en el nord del Cauca i en la Sierra Nevada de Santa Marta.

- L'existència d'expressions artístiques com són la música, la literatura, el teatre, la "cuenteria", referents de cultura de pau. Les cèlebres personalitats mundialment reconegudes com el premi nobel de literatura Gabriel García Márquez, el cineasta Sergio Cabrera, entre d'altres, són una punta d'iceberg d'aquestes expressions. Així com també, la riquesa de la cultura popular de xirimia, contacontes, folklore musical, artesanies... Moltes experiències socioeducatives rescaten les diferents expressions artístiques com a eines pedagògiques en la construcció de valors de convivència, d'identitat i d'esperança com a estratègies preventives o de reinserció d'infants i joves colombians que viuen en contextos durs, de poques oportunitats d'accedir a una vida digna.

La força ètica d'aquestes iniciatives les està convertint en un símbol d'esperança i nova perspectiva de país des de la cultura de pau, el repte de les quals es troba en la seva capacitat d'impuls per potenciar i per estimular una sortida negociada al conflicte armat que pacti una pau amb justícia social duradora.

La PAU al món també passa per la pau a COLÒMBIA

B- RECURSOS DIDÀCTICS RESCATEM CULTURES DE PAU: COLÒMBIA – CATALUNYA.

“Del Caribe al Amazonas, del Pacífico a los llanos, los sonos recorren Colombia. En cada región, en cada camino, en cada paso los pueblos construyen su cultura: Los ritmos cadenciosos heredados de los negros africanos, los rituales indígenas y las influencias culturales provenientes del mundo se funden para crear una cultura compleja y vibrante, a través de diversas expresiones artísticas colombianas”.

Sonos: Colombia en escena. Barcelona 2003.

1-Talleristes d'expressions artístiques colombianes.

- 1.1 Música i dansa.
- 1.2 Cuina colombiana.
- 1.3 Expressió teatral i contes.
- 1.4 Joc lúdic.
- 1.5 Expressió plàstica.

2- Espectacles colombians existents a Catalunya: grups musicals, obres de teatre, contacontes i dansa.

3-Dinars solidaris: servei de cuina amb ambientació colombiana.

4-Conferenciants.

5-Documentals i pel·lícules.

6-Exposicions fotogràfiques i pictòriques.

7-Pàgines web sobre Colòmbia i sobre cultura de pau.

1- TALLERISTES D'EXPRESSIONS ARTÍSTIQUES COLOMBIANES

Espais d'expressions artístiques ajuden a vivenciar, entendre, respectar i crear confiança amb altres cultures diferents de la nostra. Per aquest motiu, es presenten aquest taller com una eina pedagògica que aproximen la cultura colombiana des d'altres vies comunicatives més enllà de la paraula: el cos, el ritme, les mans, l'alimentació, l'emoció i la relació. Es tracta d'elements que poden mobilitzar la percepció, l'actitud dels participants davant d'un país, una cultura diferent a la nostra. Un primer pas per poder mirar, escoltar i sentir els/les immigrants colombians i el seu país, des d'un lloc obert, constructiu, crític, creatiu i inclusiu, d'una història de la qual també formem part.

Els següents tallers estan classificats per arts d'expressió: la música, la dansa, la culinària, el conte, i el joc lúdic. En cada un d'ells es defineix l'objectiu concret, la metodologia, l'edat a la qual va dirigida l'activitat (infants, joves, adults), la duració i el referent del tallerista colombià.

Més enllà d'aquesta primera classificació, els tallers es poden agrupar en relació als següents objectius generals, malgrat tots incorporin amb més o menys força el segon objectiu que citem. Aquest són els següents:

1- Aquells que accentuen més el treball pedagògic, donen una altra mirada a Colòmbia des d'un coneixement global d'aquest país. Destinats a **activitats de sensibilització vers Colòmbia**. (A)

2- Aquells que aporten més directament eines per **abordar la interculturalitat**: la percepció, la comunicació, la confiança en l'altre diferent. Destinats a la prevenció del sorgiment de relacions discriminatòries, d'exclusió de l'infant, jove o adult colombià. (B)

3- Aquells més dirigits a la població immigrant colombiana com ara espais facilitadors de **l'elaboració del seu procés d'immigració**. Destinats a donar un suport psicosocial als mateixos immigrants en el procés de dol que comporta tota immigració. (C)

Els talleristes proposats són professionals amb experiència acumulada en el seu àmbit artístic i pedagògic.

Cada un dels tallers proposats planteja la duració òptima del mateix, però es pot adequar a la necessitat de l'entitat o de la institució que n'estigui interessada. El preu mitjà de cada taller varia en funció del nombre de sessions de cada un d'ells, però el preu oscil·la entre 30 i 60 euros l'hora.

1.1- APROXIMACIÓ DE COLÒMBIA A TRAVÉS DE LA MÚSICA COLOMBIANA: INSTRUMENTS I DANSA.

Una forma de conèixer la història dels països és a través de la seva música tradicional. Per tant, oferim uns tallers que faciliten, a través de la música, l'aproximació a la història de Colòmbia i dels seus col·lectius que l'han realitzat al llarg dels segles. Els tipus de tallers que es presenten enfoquen les temàtiques següents:

- Un recorregut històric global de Colòmbia a partir dels seus sons, ritmes i danses.
- Enfocats a un estil de música i ball concret d'una regió colombiana: afrocolombiana o andina.
- Diferents cançons i jocs cantats colombians, el que equivaldria a rotllanes però colombianes.

El millor és poder realitzar cada taller en sessions consecutives, aproximadament, d'un mínim de 30 hores. Però la concreció i distribució del temps de cada taller es pactarà segons les necessitats de l'entitat, institució o associació interessada, cosa que afectarà el grau d'assoliment dels objectius. En el cas de ser una sola sessió per taller s'aconsella que duri unes tres hores.

1.1.1 Percussions afrocolombianes i andines colombianes (A)

Objectiu: Aproxima a la vivència dels ritmes de percussió afrocolombians (*cúmbia, gaita, merengue, currulao*) i dels ritmes andins (*bambuco, pasillo, toropo*). Potencia l'adquisició de tècniques per a la correcta execució d'instruments de percussió.

Metodologia: Es fonamenta en la creativitat i participació adequant-se a la demanda del grup destinatari. Per tant, si es tracta d'un taller unitari, el grup coneixerà els ritmes afrocolombians i andins a partir d'audicions, passi de vídeos i practicarà amb els instruments i el cos els diferents ritmes a partir de petits jocs lúdics. Des de la vivència musical, el grup s'aproximarà a les diferents cosmovisions i *modus vivendi* de les poblacions afrocolombianes i andines colombianes. Si es tracta de diferents tallers consecutius es treballarà més profundament amb el grup l'aprenentatge dels diferents ritmes de percussió dins de l'anterior lògica metodològica.

Dirigit a: A partir de 10 anys en endavant. Grups d'entre 5 i 30 persones.

Referent: Hernando Muñoz Sánchez. Tel: 619184015.

Mail: lumbalu@yahoo.com

1.1.2 Gaites i tambors colombians (A)

Objectiu: Possibilita l'intercanvi cultural i, la consciència de les arrels d'identitat colombianes a través de la música de l'Atlàntic (*cúmbia, porro, puya, mapalé*) i del Pacífic (*currulao, abozao, jota, bunde*).

Metodologia: Tècniques d'aprenentatge de la gaita i de la percussió a partir dels ritmes folklòrics colombians. Treball en grup: s'organitzen grups per realitzar un repertori musical típic de la zona atlàntica i pacífica colombiana.

Dirigit a: A partir de 10 anys en endavant. Grups d'entre 5 i 10 persones.

Referent: Felipe Muñoz Rozo. Tel: 605228061.

Mail: drumcrazefm@hotmail.com.

1.1.3 Trobada amb les músiques afrocolombianes (A)

Objectiu: Aproximar els participants a la cultura afrocolombiana viatjant a través dels seus ritmes per les seves danses, menjars i tradicions.

Metodologia: Creativa i integral, connecta la música amb la dansa, el menjar, les tradicions. Tots ells són elements que formen la cultura afrocolombiana. El grup serà invitat a aprendre danses, receptes de cuina per aproximar-se a la cosmovisió i tradicions afrocolombianes.

Dirigit a: infància, joves, adults. Grup d'entre 10 i 20 persones.

Referent: Carlos Alberto Mejía Valencia. Tel: 620136018.

Mail: adricarlitos10@hotmail.com

1.1.4 Sons de Colòmbia: un recorregut per la cultura colombiana a través dels ritmes, lletres i altres expressions musicals. (A)

Objectiu: L'ús de la música com a pont i mecanisme d'aproximació per entendre la població colombiana, les seves formes d'expressió i formes de veure el món.

Metodologia: Grupal, vivencial i participativa, utilitzant diferents fases de la música colombiana (període de la conquesta i la colònia, període del mestissatge, les diferents fases de violència) i recursos comunicatius (diapositives, documentals) per fer un recorregut per la història colombiana.

Dirigit a: 20 anys en endavant. Grup d'entre 15 i 30 persones.

Referents: Silvana Ospina (tel:651591795- yubarta@hotmail.com) i Lina Ramírez (Tel: 666248304. Mail: tulina@hotmail.com)

1.1.5 Jugar, tocar i cantar (A, B)

Objectiu: Estimula la capacitat creativa corporal de l'infant a través de les rondes musicals típiques colombianes (jocs de rotllana).

Metodologia: Lúdica i participativa, involucra el cos i la veu del nen/a a través de diferents rondes típiques colombianes. El grup aprendrà a cantar, tocar i jugar amb jocs tradicionals colombians de rotllana (ronda) com una forma d'entendre una cultura diferent.

Dirigit a: Nens/es de 5 a 10 anys. Grups d'entre 5 i 15 participants.

Referent: Paola Andrea Arias. Tel: 617252427-934363369,
Mail: paalm@starmedia.com

1.1.6 Introducció a la dansa afrocolombiana (A)

Objectius: Introducció vivencial i rítmica a les diferents danses folklòriques colombianes: *cúmbia*, *mapalé*, *currulao*.

Metodologia: Vivencial i participativa per aprendre els principals passos de cada una de les danses: escalfament del cos, audicions de músiques amb explicació dels passos primaris i moviments bàsics, realització de coreografies.

Dirigit a: A partir de 12 anys en endavant. Grups d'entre 5 i 20 persones.

Referent: Victoria Eugenia Castaño. Tel: 659822625
Claudia Teresa Naranjo Pantoja. Tel: 934127528-655372565
Mail: lacandombera@hotmail.com

1.2- APROXIMACIÓ A COLÒMBIA A TRAVÉS DE LA CUINA COLOMBIANA:

Els sabors ens produeixen un plaer increïble. Per tant, és a través del paladar que els següents tallers ens aproximem a regions colombianes concretes i, l'últim taller, ens duu a fer un recorregut general per cada una de les diferents regions colombianes.

Els tallers poden tenir una duració d'un mínim de tres hores a un màxim de 10 hores, a distribuir en funció de la necessitat de l'ocasió.

1.2.1 Gastronomia de la zona andina colombiana (A)

Objectius: Introducció a la cultura de la zona andina colombiana (geografia, música, història, tradicions) a través del sabor dels seus plats tradicionals.

Metodologia: Participativa i vivencial: des de l'aprenentatge de cuinar una recepta popular s'introdueix al grup en la geografia, cultius, formes de viure d'aquesta regió colombiana.

Dirigit a: Població major de 15 anys. Grup d'entre 5 i 20 participants.

Referent: Victoria Eugenia Castaño. Tel: 659822625

1.2.2 Menjar de la costa pacífica (A)

Objectiu: Introducció a la cultura de la costa pacífica colombiana, la seva cultura i visió del món, a través del seu menjar.

Metodologia: Participativa i vivencial.

Dirigit a: Totes les edats. Grup d'entre 5 i 20 participants.

Referent: Claudia Teresa Naranjo Pantoja. Tel: 934127528-655372565
Mail: lacandombera@hotmail.com

1.2.3 Viu Colòmbia a través de les seves regions, ritmes i sabors (A)

Objectiu: Possibilitar l'aproximació d'una Colòmbia rica i diversa a través dels seus sabors i ritmes.

Metodologia: Parteix de presentar una pràctica que interrelaciona la cuina, la geografia, la vida quotidiana, la música i les artesanies. El grup aprèn a cuinar plats típics colombians ("ajjaco", "arepas con todo", "picada" i "salpicón"), a reconèixer els ingredients autòctons, les músiques de les tres grans regions (*andina, llanera i caribe*), la vida quotidiana dels colombians, així com la seva artesanía.

Dirigit a: Joves i adults. Grups entre 5 i 30 participants.

Referent: Nelly Villegas. Tel: 932251034/ 655309961
Mail: canelaville@terra.es

1.3- APROXIMACIÓ DE COLÒMBIA A TRAVÉS DELS CONTACONTES I DEL TEATRE

La narració oral a través del conte i el teatre parla sobre la memòria dels pobles. Aquests tallers faciliten, a través de l'expressió oral i corporal, una altra mirada de Colòmbia i de la seva història. Simultàniament es potencia el reconeixement de les pròpies històries dels participants, la comunicació entre cultures, l'escolta activa de l'altre, per acabar amb la creació col·lectiva escènica i/o plàstica del que s'ha vivenciat durant el taller.

Van adreçats a infants, joves, adults, i també per a la formació de monitors d'esplai.

La duració òptima dels tallers és entre 30 i 40 hores aproximadament. En el cas de tractar-se d'una sola sessió s'aconsella que tingui la duració aproximada de les 3 hores.

1.3.1 Taller de manipulador de contes (A, B)

Objectiu: Aprendre a explicar contes, a inventar contes i així recordar-los, entendre i crear la nostra pròpia història i la dels pobles que ens envolten. Aproximació a la cultura colombiana des del conte.

Metodologia: Participativa, creativa des del grup. A partir del conte es treballa l'expressió corporal, la veu, l'escriptura, la literatura, els jocs de representació.

Dirigit a: Població jove i adulta. Grups d'entre 20 i 30 persones.

Referent: Reina Sánchez. Tel.676073901/93-3107224.

Mail: reinucha@hotmail.com

1.3.2 Viu Colòmbia a través dels seus contes (A, B, C)

Objectiu: Conèixer i recrear alguns relats colombians per tal de fer una aproximació a la cultura del país.

Metodologia: Narració i lectura de textos literaris (contes, mites, relats indígenes, cançons i expressions de la parla colombiana) que possibilitin la recreació del relat a partir de propostes plàstiques i escèniques grupals amb material de reciclatge.

Dirigit a: Població infantil, juvenil i adulta. Grups d'entre 10 i 20 persones.

Referent: Nelly Villegas Villegas. Tel: 932251034/ 655309961

Mail: canelaville@terra.es

1.3.3 “Teatremos con cuentos colombianos” (A, B)

Objectiu: Aproximació a una altra cultura a través de la narració oral.

Metodologia: Facilitar un espai de jugar amb el cos, la veu, el ritme a partir de contes colombians i potenciar la creació d'altres contes a partir dels contes vivenciats.

Dirigit a: Població major de 12 anys. Monitors d'esplais. Grups d'entre 20 i 25 persones.

Referent: Carmen Elisa Arcila Ríos. Tel:617011757-935314999

Mail: carmenelisa16@latinmail.com

1.3.4 Taller de màscares: llegenda i mite, l'altre rostre de la Colòmbia desconeguda (A, B)

Objectiu: Fomentar en el participant la tolerància cap a la diversitat cultural a través del coneixement de distintes expressions artístiques que exposen diferents maneres d'ésser, pensar i sentir.

Metodologia: A través d'un personatge màscara divertit s'explicarà una llegenda (amb imatges de diapositives i música de les tradicions precolombines). La llegenda escoltada i les imatges vistes dotaran d'elements visuals, plàstics i conceptuals a cada participant per elaborar la seva pròpia màscara. Es tracta d'una dinàmica que fa viure al grup la cultura dels pobles precolombins de Colòmbia. Després, els participants actuaran.

Dirigit a: Població a partir de 8 anys. Grup màxim de 15 persones.

Referent: José Joaquín Montoya. Tel: 699037039.

Mail: josejoaquin58@hotmail.com.

1.4- APROXIMACIÓ DE COLÒMBIA A TRAVÉS DEL JOC LÚDIC

A través del joc ens divertim, distensionem, ens interrelacionem i ens coneixem, sorgeixen emocions, actituds i visions del món. Els següents tallers es distingeixen pel següent:

Alguns són adreçats a la formació dels monitors i mestres perquè entenguin i afrontin de forma constructiva i creativa els possibles conflictes que sorgeixen de la interrelació d'infants o joves de diferents països.

Altres sensibilitzen, ofereixen un espai lúdic de coneixement i comprensió de la realitat colombiana, de deconstrucció d'una imatge negativa del país i de creació d'una altra més adequada a la realitat.

S'aconsella que la duració dels tallers sigui al voltant de 30 hores distribuïdes en diferents sessions a conveniència de les necessitats de la institució, entitat o associació que ho demani. En el cas de realitzar-se una sola sessió, la millor opció és de fer-lo durant dues hores seguides.

1.4.1 Corros-Cos-Cos (A,B)

Objectiu: Crear un espai on el grup es diverteixi mitjançant el joc i la creació artística, on puguin conèixer jocs de nens i nenes d'un altre país, Colòmbia.

Metodologia: Es parteix d'un marc simbòlic (a partir d'un conte, història, cançó colombiana). Després es busquen els elements significatius (personatges, sons, moviments, ritmes...). Finalment es crea el joc dramàtic o plàstic amb els elements acabats d'esmenar.

Dirigit a: Població infantil, juvenil i adults. Grups d'entre 10 i 30 persones.

Referent: Reina Sánchez. Tel. 676073901/93-3107224.

Mail: reinucha@hotmail.com

1.4.2 Mirant-nos: jocs de veure (A,B,C)

Objectiu: Facilitar a través de l'anàlisi de la imatge, que nens i nenes de diferents cultures s'aproximin a Colòmbia i puguin construir una imatge d'aquest país diferent de la que ens transmeten els mitjans de comunicació.

Metodologia: A través de la història de Colòmbia en imatges i, d'històries personals. Dinàmiques de reflexió, discussió i creació de noves imatges que ens permetin elaborar una visió crítica i objectiva d'aquest país.

Dirigit a: Nens i nenes(7-12) i adolescents (13-16). Grups d'entre 10 i 20 persones.

Referents: Silvana Ospina (651591795- Mail: yubarta@hotmail.com) i Lina Ramírez (666248304- Mail: tulina@hotmail.com).

1.4.3 De l' Orinoco a l' Amazonas: un viatge etnogràfic i ecològic és "bongo" per les selves colombianes (A)

Objectiu: Fer visibles les comunitats que han habitat aquesta regió des de la seva cosmovisió de vida d'equilibri amb el medi ambient.

Metodologia: Dinàmiques de grup, que des d'una perspectiva històrica, antropològica i ecològica ens fan seguir les rutes de Humboldt, i ens fan recrear-nos amb eines comunicatives per ésser conscients de l'actual deteriorament mediambiental i del *modus vivendi* d'aquests grups, comparant-lo amb dècades anteriors.

Dirigit a: Nens/es (7-12 anys) i adults. Grups d'entre 10 i 20 persones.

Referents: Silvana Ospina (651591795- Mail: yubarta@hotmail.com) i Lina Ramírez (666248304- Mail: tulina@hotmail.com)

1.4.4 Diàleg de sabers (interculturalitat) (A, B)

Objectiu: Donar elements de reflexió a monitors/es o altres col·lectius que treballen amb la infància i l'adolescència immigrada llatinoamericana (en concret, colombiana) per afrontar creativament les relacions problemàtiques que la seva presència a l'esplai poden produir. Donar a conèixer les tendències de l'educació popular a Llatinoamèrica i el seu enfocament educatiu pertinent per treballar amb aquest tipus d'interrelacions amb els nous grups d'immigrants arribats a Catalunya.

Metodologia: Es parteix de la pràctica dels jocs populars típics i tradicionals colombians, per després analitzar la vivència personal i, finalment, connectar-la amb el context cultural social colombià d'on provenen. A partir d'aquí, es vol facilitar al grup una aproximació millor de la realitat dels immigrants colombians i/o llatinoamericans.

Dirigit a: Monitors i monitores de més de 16 anys. Grups d'entre 10 i 25 persones.

Referent: Javier Orlando Lozano. Tel: 658537049.

Mail: jalo5a@hotmail.com

1.4.5 Aproximació lúdica a la realitat colombiana (A, B)

Objectiu: Oferir un espai lúdic d'aproximació a l'anàlisi dels processos de violència i de pau que fan part de la vida quotidiana en un país en què la societat civil s'esforça per superar el seu conflicte armat.

Metodologia: A partir d'un joc de taula (la ruleta), el grup juga i, per atzar, li toca un article de diari recent que relata una experiència bé de violència o bé de construcció de pau. Cada article expressa un relat amb diferents personatges que desenvolupen accions entre ells. Per tant, facilita que el grup interpreti les causes i els resultats d'aquestes accions. Es busquen, col·lectivament, vies d'acció per modificar les situacions de violència i de destrucció il·legides. Quan s'arriba a una solució viable es juga de nou. Al final del joc el grup elabora conjuntament conclusions connectades a elements teòrics sobre l'anàlisi de la realitat i sobre les estructures de la violència i la pau a Colòmbia i al món.

Dirigit a: Joves i adults majors de 14 anys. Grups d'entre 10 i 25 persones.

Referent: Javier Orlando Lozano. Tel: 65853704. Mail: jalo5a@hotmail.com

1.4.6 La comunicació entre joves de diverses cultures (B)

Objectiu: Valorar el llenguatge corporal com una via de comunicació més enllà de les barreres lingüístiques, que ens aproxima a conèixer a l'altre diferent.

Metodologia: Es facilita al grup un espai d'estratègies lúdiques que tenen com a base la comunicació no verbal i la interacció grupal i col·lectiva, que permet un posterior espai de reflexió al grup.

Dirigit a: Població de 14 a 18 anys. Grups d'entre 15 i 25 persones.

Referent: Ximena Escobar Ávila. Tel: 680504199

1.4.7 Reconeixent la feminitat entre pobles. (A, B).

Objectius: Reconèixer des de la nostra infància els valors patriarcals i/o matriarcals amb els quals hem crescut. Connectar aquests valors patriarcals amb la resolució de conflictes usant el domini i la força o la construcció i creativitat. Reconèixer el context local, regional i mundial en el qual es mouen les dones colombianes i catalanes. Descobrir els fils comuns que acompanyen la situació de la dona a Colòmbia i Catalunya. Crear estratègies conjuntes entre grups de dones catalanes i colombianes que puguin incidir en les polítiques governamentals de pau.

Metodologia: La metodologia és creativa i participativa. A partir del llenguatge no verbal i de l'apropiació de l'espai es generen dinàmiques d'autoconeixement, de confiança i cohesió grupal. Es creen estratègies de relació individual, grupal i col·lectiva. I es conta amb l'imaginari de cadascun-a dels i les participants per a crear i desenvolupar proposades.

Dirigit a: Població de 12 endavant. Grups entre 15 i 25 persones.

Referent: Luz Marina Gil. Tel: 610698035.

Mail: luzmagil54@hotmail.com

1.5- APROXIMACIÓ A COLÒMBIA A TRAVÉS DE L'EXPRESSIÓ PLÀSTICA

Les nostres creacions plàstiques reflecteixen la "l'empremta" dels nostres sentiments i actituds davant de la vida. A través d'aquest taller es treballen tres aspectes:

- Aproximar a una perspectiva històrica més enllà de la colonització: l'època precolombina, i per tant, el reconeixement de les cultures indígenes anteriors a la colonització espanyola.
- Facilitar un espai de comunicació per treballar els prejudicis i estereotips vers els immigrants i els seus països d'origen.
- Facilitar l'adaptació de l'immigrant al seu nou context.

Cada un d'aquest taller posseïx una duració al voltant de 12 hores a distribuir entre diferents sessions. En el cas d'existir la demanda d'un sol taller la seva duració òptima seria de tres hores.

1.5.1-Viatgem per l'època precolombina (A)

Objectiu: Crear camins de comunicació a través del modelatge de fang basats en la iconografia indígena.

Metodologia: Experimental i vivencial. Parteix de crear amb les mans les iconografies indígenes de les diferents zones precolombines i així, reconèixer les poblacions que vivien en la zona en aquell temps abans de la colonització.

Dirigit a: Nens/es des de 8 anys a 14 anys. Grups d'entre 5 i 15 persones

Referent: Fernando Maldonado, tel: 934156793 Mail: petequias@tutopia.com

1.5.2 Els Paeces: pedres, penyals i petroglifs (A,B)

Objectiu: Aproximar-se al coneixement de la cultura indígena NASA-PAEZ mitjançant el "petroglifers" que l'entenen com una forma d'escriptura precolombina, que ens mostren els seus costums i les seves llegendes ancestrals.

Metodologia: Es basa en la participació individual, grupal i col·lectiva. A partir del joc corporal que integra i crea confiança entre els participants, s'exposa la cosmovisió indígena dels *paeces*, per després recrear col·lectivament el concepte de petroglif (com a empremta precolombina d'una cultura que actualment és un referent d'organització civil i política en el territori colombià). Es finalitza el taller amb una reflexió conjunta i s'exposen els dissenys realitzats pels participants (fets de fang o material de reciclatge).

Dirigit a: Infància, joventut i adults. Grups entre 15 i 25 persones.

Referents: Luz Marina Gil. Tel: 610698035.

Mail: luzmagil54@hotmail.com.

1.5.3 El vol (C)

Objectiu: Possibilitar la integració dels colombians/es en un context nou a través de les arts plàstiques.

Metodologia: Dinàmica de grup que potencia la intercomunicació a través del dibuix, la pintura, la fotografia, el gravat i les sortides al camp. Es treballarà a partir de mites i històries de vida.

Dirigit a: Nens/es de 8 a 14 anys. Grups d'entre 10 i 15 persones.

Referent: Fernando Maldonado, tel: 934156793 Mail: petequias@tutopia.com

1.5.4 Creant imatges: el meu país, el teu país, un món millor per a tots/es

Objectiu: Possibilitar la superació d'estereotips i prejudicis existents respecte a l'immigrant i al país de l'immigrant utilitzant el modelatge de plastilina.

Metodologia: Experimental i dinàmica a partir de la tècnica del modelat de plastilina en dues dimensions, en tres dimensions, i es finalitza amb l'animació de la plastilina.

Dirigit a: Nens i nenes de 8 a 14 anys. Grups d'entre 5 i 15 persones.

Referent: Fernando Maldonado, tel: 934156793 Mail: petequias@tutopia.com

1.5.5 La caixa màgica (B)

Objectiu: Sensibilitzar els participants cap a altres cultures que conviuen en la mateixa ciutat.

Metodologia: Experimental i vivencial, a partir del tocar, sentir, representar i recrear l'objecte no vist per reflexionar tot seguit sobre els seus possibles significats.

Dirigit a: A partir de 14 anys. Grups d'entre 5 i 15 persones.

Referent: Nelson Florez. Tel. 627946739. Mail: yarokamena@hotmail.com

1.5.6 Les cultures indígenes colombianes a través de l'expressió corporal i plàstica (A,B)

Objectiu: Introducció a les cultures indígenes colombianes a través d'experiències musicals, corporals i plàstiques, amb materials de reciclatge.

Metodologia: Es parteix de narracions i músiques indígenes colombianes per estimular en el grup el reconeixement del seu cos i espai corporal, així com la importància de la convivència amb l'altre diferent. S'acaba construint, a partir de materials de reciclatge, la vivència corporal i narrativa experimentada. Per tant, es realitzaran exercicis individuals i grupals.

Dirigit a: Grups d'entre 6 i 14 anys de 15 a 25 persones.

Referent: Carmen Elisa Arcila Ríos. Tel: 617011757/ 93-5314999.

Mail: carmenelisa16@latinmail.com

1.5.7 Taller de pintura: creació d'imatges (A, B, C)

Objectiu: Facilita la construcció d'un imaginari sobre els valors socials i humans colombians a partir de conèixer imatges pictòriques dels principals corrents precolombins i postcolombins. Potencia la creació pictòrica a partir d'aquest nou imaginari.

Metodologia: Es basa en una metodologia teòrico-pràctica sobre el joc de la creació d'imatges sota diferents tècniques colombianes de la pintura. Per tant, s'invitarà els participants a conèixer la història de la pintura precolombina i

colombiana, a experimentar la pintura com un llenguatge de creació, connectant-la amb altres tècniques.

Dirigit a: Grups d'entre 13 i 18 anys, de 15 a 25 persones.

Referent: Lia Guerrero. Tel: 934230447. Mail: liague@yahoo.es.

2- ESPECTACLES COLOMBIANS EXISTENTS A CATALUNYA: GRUPS MUSICALS, OBRES DE TEATRE, CONTACONTES I DANSA.

A Catalunya existeix una gran capacitat musical, teatral, "cuentera" i dansaire colombiana que es manifesta en els següents grups de música, de teatre, de dansa i contacontes fins el moment identificats, però amb tendència a augmentar. Si bé a continuació donem uns referents d'identificació de cada un dels grups, animem a qualsevol entitat, institució o associació interessada perquè es posi en contacte directe amb el grup corresponent per tal d'acabar d'ajustar i concretar la demanda. Aquests espectacles poden adaptar, segons la demanda, el preu estipulat, la durada i la seva formació tècnica. Respecte a les obres de teatre colombianes, cal tenir present que en acabar, el grup que ha actuat incorpora un diàleg constructiu i pedagògic amb el públic per tal d'aprofundir el missatge que ha transmès l'obra de teatre.

2.1- GRUPS MUSICALS

- **LUMBALÚ**

Repertori musical colombià que desenvolupa produccions com "Fandango Alegre", "Balada de un Tambor" i "Me voy con Gusto", entre d'altres. El grup es va formar l'any 1984.

Formació instrumental: variable en funció de la demanda.

Referent: Luis Ortiz. Tel: 605363566.

Mail: atrochaimaginario@yahoo.es. www.lumbalu.net

- **TUCUNDÁ**

Repertori que es basa en la fusió entre la polirítmia negra i l'ancestre indígena colombiana fusionats amb ritmes jazzístics. Es va formar el 2001.

Formació instrumental: percussió llatina (*congas, bongo*), percussió folklòrica (*tambora, tambor alegre, tambor llamador, djembe*), cors, bateria, baix, guitarra acústica i elèctrica, percussió menor, veu principal.

Referent: Carlos Mejía. Tel:619184015.

Mail: adrycarlitos@hotmail.com

- **CHUMBIMBA**

Repertori musical basat en la música folklòrica colombiana que li dóna la seva pròpia visió ètnica.

Formació instrumental: *Kuizi hembra, tambor alegre* i veu, guitarra, *kuizi macho, tambora*, percussió, baix elèctric i *llamador*.

Referent: Felipe Muñoz Tel: 605228061

Mail: drumcrazefm@hotmail.com

- **PALO Q' SEA**

Música afrocolombiana que incorpora escenes de teatre al seu espectacle. Ofereixen diferents espectacles: cercavila,, espectacle fix "NO ME CONOCES", cercavila petita de 6 persones, "Rompe Candela" en concert, Concert de fusió, Concert tradicional folklòric.

Formació instrumental: segons el paquet demanat varia.

Referent: Jaime Gonzalez. Tel: 93 2213371- 619439076

- **GUANDUL**

Lletres i cançons tocadés amb diferents ritmes llatins units a sons extrets de ciutat. Grup constituït per músics colombians i espanyols.

Formació instrumental: Guitarra, baix, bateria, percussió llatina i veu colombiana.

Referent: Juan Camilo Valencia. Tel: 669116123

Web: www.guandul.com

- **LA BANDA REVUELTA**

Música fusionada: salsa, hip-hop, tango.

Formació instrumental: 7 músics, que a més del vocalista, toquen acordió, trompeta, baix, saxo i bateria.

Referent: Daniel Correa Tel: 616523304

- **ALCARABANDA**

Repertori de Rock colombià.

Formació instrumental: 5 músics.

Referent: Diego Vanegas. Tel. 617189210

- **CHIVAS**

Chirimía colombiana (ritmes del Pacífic)

Formació instrumental: 4 músics

Referent: Marcelo. Tel: 659560074

2.2- OBRES DE TEATRE COLOMBIANES

- **La Madre va**

Temàtica: Presenta una metàfora de Colòmbia, un país en èxode permanent que viatja de violència en violència.

Formació teatral: 2 actrius, una tècnica de so.

Contingut: Una mare va amb la seva filla muda arrossegant una carreta, detenint-se en el seu viatge per a enterrar als seus fills. A partir d'aquest passatge conta les seves circumstàncies enmig d'una guerra que obliga a la mare i a la seva filla a tornar-se nòmades.

Duració: 50 minuts

Referents: Luz Marina Gil 6160698035. Mail: luzmagil54@hotmail.com

- **"Matando Horas"**

Temàtica: "Repaso de la vida de una mujer inmigrante" basada en l'obra de Rodrigo García (Argentino)

Formació teatral: 2 actrius, 1 directora, 1 tècnica de so.

Contingut: Ens revelen com una estructura fragmentada, una espècie de "colcha de retazos" la vida d'una dona immigrant, immersa en una urbs que li és estranya i l'absorbeix. Únicament mitjançant la seva soledat i les seves pors pot arribar a reconciliar-se amb ella mateixa i amb el món. L'espectacle mostra el text recreat amb dansa, música, acrobàcia i llenguatge corporal.

Duració: 1'10 hores.

Referent: Luz Marina Gil. Tel: 6160698035. Mail: luzmagil54@hotmail.com

- **"Ve a vé' "**

Temàtica: Aproximació a la costa pacífica *chocoana*, als seus relats i ritmes a través de diferents cançons de bressol que expressen la relació entre les dones i els homes. Les cançons bressol són les següents: Maximina Mendoza, Inocencia Palacios i Ismenia Marmolejo.

Formació teatral: una cantant, una actriu, un baixista i una tècnica de so.

Duració: 60 minuts.

Referent: Reina Sánchez. Tel. 676073901/93-3107224.

Mail: reinucha@hotmail.com

- **"La orgía"**

Temàtica: En una casa hi viu una vella, qui en els seus millors temps va ser molt cotitzada, acompanyada del seu fill mut, al qual explota robant-li els diners. La vella passa la vida esperant el dia trenta de cada mes, data en què contracta, per una quantitat irrisòria, pobres del veïnat per assajar el joc impossible de reproduir les seves millors èpoques.

Formació tècnica: 6 actors

Duració: una hora.

Referent: Companyia Teatral "Pa' tothom". Director Helio Fernández. Tel 934276771-651784756. Mail: heliosfernandez@hotmail.com

- "Tránsito"

Temàtica: Aquest monòleg presenta una dona indígena que s'enfronta a la seva pròpia cultura i la cultura de la població "blanca" .

Formació teatral: Monòleg. Una actriu. Una tècnica de so.

Contingut: "Tránsito", indígena de la comunitat Nasa-Paez explica una vegada morta per què el seu marit l'ha matat. Aquest relat planteja com entren en conflicte els seus propis valors com a mare i com a dona violada per un home blanc.

Duració: 25 minuts

Referent: Luz Marina Gil. Tel: 6160698035. Mail: luzmagil54@hotmail.com

- "El Otro rostro"

Temàtica: les diferents cares d'una màscara: la mort, l'amor i el desamor, l'alegria i la festa.

Formació teatral: un actor, vídeo. música i fotografia.

Contingut: La presència d'una màscara que aconsegueix transcendir el misteri per a conformar un teixit de 5 quadres teatrals que ens parlen de la mort, l'amor i el desamor, l'alegria i la festa. Els personatges que desenvolupen les accions dramàtiques i imatges teatrals són els següents: la mort portadora del foc etern, el toro que és un home "minotauro". L'home quotidià que apareix a la trobada amb el seu amant i són sorpresos per tres tirs de mort, el cec que busca veure i sentir en l'espai. I, finalment el personatge màscara festiva.

Duració: una hora

Referent: José Joaquín Montoya. Tel: 699037039.

Mail: josejoaquin58@hotmail.com.

- Cita d'amor amb Lily Colòmbia.

Temàtica: Espectacle de clown sobre la immigració.

Formació teatral: Una palleria i un tècnic de so.

Contingut: El personatge Lily Colòmbia és una dona que relata les seves aventures i desventures al passar la frontera del seu país i anar a Europa ja que es converteix en una immigrant il·legal. Aleshores explica, des de la tècnica de Clown i a partir de música colombiana i flamenca, les seves vivències per a aconseguir un estatus de ciutadania dintre de la nova societat.

Duració: 30 minuts.

Referents: Lily Colombia (Diana) Tel:686831885.

Mail: locomdiana2hotmail.com

2.3- "CONTA CONTES" COLOMBIANS

Hi havia una vegada.....

- **Reina Sánchez.**
Explica contes per a adults d'amors i desamors.
Contacte: Tel: 676073901
- **Adriana Albarracín:**
Explica contes per a petits i grans de diferents temàtiques.
Contacte: Tel. 934423882
- **Elisa Carmen:**
Explica contes indígenes, tot rescatant una cultura silenciada des de segles que, a través de l'oralitat, ha aconseguit arribar als dies d'avui tot mostrant els seus costums, els seus ritus, la seva llengua, la seva forma de viure.
Explica llegendes de la mitologia indígena i aproxima visualment al públic la imatge de la comunitat *tikuna*. Així, una costurera en plena feina il·lustra llegendes completament surrealistes del naixement del sol, de la lluna i de les comunitats.
Contacte: Carmen Elisa. Tel: 617011757
- **Alekos:**
Explica contes colombians per a infants i adults que viuen en el món com els infants. Els acompanya de cançons i romanços, jocs i imatges sobre temes de misteri, sobrenaturals o quasi de por, matisats amb humor: "el sombrero, la madre monte, la patasola, la muerte, el diablo o los gigantes" o...d'altres amb molta imaginació.
Contacte: Alekos. Mail: alekosdelasierra@hotmail.com

2.4- ESPECTACLE DE DANSA

- “Colombia tierra y gente”

Contingut: dansa amb moviments fusionats derivats de la dansa tradicional i la contemporània acompanyat d'un muntatge musical amb veus. A partir de dues músiques colombianes (una de la Costa Atlàntica i dues de la regió andina) la dansaire ens presenta Colòmbia, la força de la seva naturalesa i de la seva gent. Mostra la Colòmbia paradoxal d'intensa vida enmig de la mort i també la Colòmbia que els colombians residents a Catalunya recorden amb nostàlgia.

Duració: 20 minuts.

Referent: Claudia Cardona. Tel.: 93 207 36 11 Mail: claucar@hotmail.com

3- DINARS SOLIDARIS: SERVEI DE CUINA AMB AMBIENTACIÓ COLOMBIANA.

- **“SABORES DEL MUNDO”**

A partir de les olors, els sabors, i les aromes, **“Sabores del Mundo”** ens obre les portes a altres cultures com, en aquest cas, la cultura colombiana. El fet de preparar el menjar, acompanyat de l'art de servir-lo i de sentir-lo a l'estil i manera de Colòmbia són diferents facetes d'aquest grup que ens convida a gaudir tastant receptes colombianes. Si necessites organitzar un “pica-pica”, alguns plats especials per a actes o reunions, tallers de cuina ambientats segons la cultura colombiana o d'altres cultures (argentina, àrab...), truca a **“Sabores del mundo”**. És un grup de Dones Immigrants de Sant Cugat de diferents països: colombianes, argentines, àrabs, que ofereixen aquest tipus de menjars amb la particularitat que totes aprenen la cuina de les altres cultures, i entre totes cuinen i la serveixen plegades. És una forma de teixir relacions interculturals en un país que no és el seu. També és una iniciativa econòmica sorgida d'aquestes dones immigrants que contribueix a la seva supervivència.

Contacte: Susana Medina (Tel: 935898945), Helga Flantermesky(646644983)

4- CONFERENCIANTS

Aquelles entitats, associacions i institucions interessades a organitzar xerrades, oferim aquest ventall de possibles temàtiques:

- Comprensió del conflicte armat colombià.
- Perspectiva general de les iniciatives civils de construcció de pau (dones, comunitats de pau, moviments ètnics, assemblees municipals constituents).
- Colòmbia: educació, cultura i processos de pau.
- Aportacions dels moviments de dones colombianes a la construcció de pau a Colòmbia, Llatinoamèrica i al món.
- Les Comunitats de Pau a Colòmbia.
- Recursos naturals i guerra colombiana.
- La història de Colòmbia a través de la seva música.
- Recorregut per Colòmbia a través de la seva art pictòrica.
- Colòmbia i immigració a Catalunya.
- Propostes i estratègies d'acompanyament internacional a iniciatives civils colombianes.
- De l' Orinoco a l' Amazonas: un viatge etnogràfic i ecològic és "bongo" per les selves colombianes.
- Sons de Colòmbia: un recorregut per la cultura colombiana a través dels ritmes, lletres i altres expressions musicals.

Referents:

- **Escola de Cultura de Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona.**
Mail: colombiaculturapau@pangea.org
Tel: 935812509 (Alicia o Kristian)
- **Maloka Colòmbia.**
Mail: maloka_accion@yahoo.es
Tel: 687280770 ó 93-3089793 (Verneda Solidaria (Clara o Lola).
- **Amnistía Internacional**
Mail: amnistia@ai-cat.org
Tel: 93 2093536 (Preguntar per Flori Estévez)
- **Cooperació**
Mail: tono@cooperaccio.org
Tel: 93 33183425.

5- PEL.LÍCULES I DOCUMENTALS:

5.1- Entitats amb servei de préstec de pel.lícules i documentals sobre diferents temàtiques socials, culturals i polítiques sobre Colòmbia:

- **Escola de Cultura de Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona.**

Contacte: Mail: colombiaculturapau@pangea.org.

Tel: 93-5812509.

Podreu trobar els documentals i pel.lícules seleccionades que describim en el pròxim apartat.

- **Consolat de Colòmbia a Barcelona**

Ofereix servei de préstec de documentals i una maleta de pel.lícules colombianes.

Els **documentals** tracten temàtiques socials i de vida quotidiana colombianes i també, sobre la immigració colombiana a Catalunya. Entre ells destaquem: *Desplazados* (Oscar Mario Estrada. Any 2000), *Si dios quiere* (Carlos Obando.1994), *Singladuras* (Diana Arias-Lucas Maldonado. 2001), *Mil caras* (Maria Alejandra Chaparro.2001), *Mesa de bar* (Carlos Obando.1994), *Tres por cien* (German Fredi Vlencia. 1993), *La arepa* (Diego García. 1999), *Jóvenes por la paz y la Tolerancia* (Fundación Social de Colòmbia. 1995).

Entre les **pel.lícules** destaquem les següents: *El embajador de la India* (Mario Ribeiro Ferreira,1986), *Visausa* (Lisandro Duque, 1986), *Carne de tu carne* (Adriana Herrán y David Guerrero,1983), *Reputado* (sylvia Amaya, 1986), *Pura sangre* (Luis Ospnina), *La taza de te de papá* (Jörg Hiller,1982), *Más allá de la tragedia del silencio* (Jorge Nieto,1987), *La vida de María Cano* (Camila Loboguerrego,1990), *El proyecto del diablo* (Oscar Campo,1999), *Diástole-dístole* (Harold Trompetero, 1999), *El taxista millonario* (Gustavo Nieto Roa, 1979).

Contacte: Mail: cultura@consulcobcn.com (Paulina)

Tel: 93 4127828.

- **Associació cultural per Colòmbia e Iberoamèrica**

Ofereix préstec de documentals relacionats amb Colòmbia i Iberoamèrica.

Contacte: Mail: aculco@telefonica.net.

Tel: 93 3100633.

- **Col·lectiu Maloka Colòmbia**

És un espai de trobada entre colombians i catalans que pretén construir una mirada alternativa a la que ofereixen els grans mitjans de comunicació davant del conflicte colombià i les seves causes. Des d'aquesta perspectiva, transmet les veus dels indígenes, dels afrocolombians, dels camperols que resisteixen als interessos transnacionals i construeixen propostes d'autonomia, desenvolupament sostenible, justícia i dignitat.

Ofereix préstec de vídeos i documentals relacionats amb els moviments socials a Colòmbia.

Contacte: Mail: maloka_accion@yahoo.es

Tel: 687280770 ó 93-3089793 (Verneda Solidaria: Clara o Lola). web: www.colectivomaloka.org

5.2- Documentals i pel·lícules seleccionades que podeu trobar a l'Escola Cultura de Pau de la UAB:

- ✓ **Documentals:**

- **"Las mujeres paz haremos"**

Temàtica: El documental explica la "Movilització Nacional de Dones Contra la Guerra" que va tenir lloc el 25 de juliol a Bogotà amb la finalitat de fer visibles les propostes de les dones de construir un país pacífic i de recordar al nou govern algunes polítiques bàsiques com ara, la sortida negociada del conflicte armat, la desmilitarització social, econòmica i política, els drets humans i el dret internacional humanitari, i l'augment de la inversió social. Les imatges mostren el recorregut de la marxa des de diferents parts del país (dones viatjant en autobús, vaixell etc..) fins arribar a Bogotà. Es destaquen els moments més importants de tota la marxa. És un vídeo amè i impressiona la força de mobilització de les dones d'aquest país en guerra.

Duració: 15 minuts.

Producció: Bogotà, 2002. *Ruta Pacífica de Mujeres, Organización Femenina Popular, Iniciativa de Mujeres por la Paz, Red Nacional de Mujeres, Mesa Nacional de Concertación de mujeres.*

Destinat a: Edats majors de 18 anys.

- **"Estratègies indígenes de resistència: els Embera Katio."**

Temàtica: El documental explica la vida dels *Embera Katio*, el grup indígena més nombrós a Colòmbia, abans i després del projecte hidràulic "Urrá 1" que implica la construcció d'un embassament d'aigua en territori d'aquest grup ètnic. Aquest projecte és producte d'un consorci d'empreses nacionals e internacionals, d'entre elles

l'empresa canadienc "Export Development Corporation". A causa de les repercussions negatives ecològiques i humanes d'aquest projecte, els *Embera Katio* comencen un procés d'organització nacional i internacional per tal d'aturar les obres i ser indemnitzats per l'empresa canadienc.

Duració: 15 minuts.

Destinat a: Edats majors de 14 anys.

Producció: *Comité Interiglesias Candienses Proderechos Humanos en América Latina*. 2000.

- **“El Pacto con el diablo”**

Temàtica: El documental ofereix una panoràmica comprensiva del conflicte armat colombià des de diferents punts de vista: explica els antecedents històrics del conflicte, presenta entrevistes als seus principals líders dels diferents actors armats. Destaca la repercussió de la producció i el comerç mundial de coca en els nivells d'intensitat del conflicte armat colombià i la postura dels diferents actors armats vers la temàtica. Mostra els efectes de la guerra en la societat civil a través de la població desplaçada. I, finalment acaba amb una entrevista realitzada a l'anterior President de Colòmbia, el senyor Andrés Pastrana, en què es remarca la corresponsabilitat de la Unió Europea i dels Estats Units en el tema de la droga.

Duració: 45 minuts.

Destinat a: Edats majors de 16 anys.

Producció: 2002, Televisión Española, Programa *En Portada*.

- **“El Cuento de Héctor”**

Temàtica: Aquest documental és un seguiment del procés educatiu que ens protagonitza el mestre Ivan Torres i el seu alumne Héctor Arango. Ens relata el procés de la nova vida de l'Héctor, exguerriller de les FARC. Actualment, 6000 nens colombians estan vinculats a la guerra captats per les guerrilles i els paramilitars. L'Héctor participa en un projecte social basat en la “cuenteria” i en la gestió d'un bar a Bogotà. Per tant, a partir de l'art d'explicar contes ens comença a explicar algunes de les seves vivències de la guerra. D'aquesta manera, el vídeo mostra com les arts poden ser una eina adient per a la construcció d'una cultura de pau.

Duració: 40 minuts.

Destinat a: Edats majors de 16 anys.

Producció: Marisol Soto i Marta Hincapié. 2002.

✓ **Pel·lícules**

• **"La estrategia del Caracol".**

Temàtica: Els inquilins d'un vell edifici es veuen abocats a un imminent desallotjament. Utilitzant algunes trampetes jurídiques, aconsegueixen evitar diverses vegades que els expulsin de la casa, però aviat sorgeix la necessitat de buscar una nova solució. Jacint, un vell anarquista espanyol exiliat proposa una enginyosa alternativa: "la estrategia del caracol". Impulsats per la idea de mantenir viva la dignitat i amb grans dosis de solidaritat, els inquilins desplegaran una sèrie d'enginyosos recursos per evitar el que sembla impossible.

Duració: 112 minuts.

Destinat a: Edats majors de 13 anys.

Direcció: Sergio Cabrera. 1993.

• **"La vendedora de rosas"**

Temàtica: A través del relat de la vida dels nens i nenes de carrer a Medellín, el director ens introdueix alguns dels factors que causen fenòmens com la pobresa, la desigualtat social i el narcotràfic. Així doncs, Mònica, de tretze anys, que està vivint al carrer, és la protagonista que acompanyarem durant una nit de Nadal. La noieta, com moltes altres, ven roses per guanyar-se la vida i poder comprar-se roba nova per anar de festa amb el seu xicot, que és un traficant de drogues. Al llarg de tota la pel·lícula, Mònica ens aproxima al submón d'una ciutat com Medellín o com qualsevol altra del món, on la infància no te més remei que sobreviure al carrer.

Duració: 110 minuts.

Destinat a: Edats majors de 18 anys.

Direcció: Víctor Gaviria. 1998.

6- EXPOSICIONS FOTOGRÀFIQUES I PICTÒRIQUES

6.1- Exposició fotogràfica: "Colombia Viu, Viu Colombia", 2002.

Objectiu: Sensibilitzar respecte els processos colombians de resistència pacífics sorgits des de les dones de diferents sectors de la població (indígenes, afrocolombianes, urbanes, rurals) que a nivell nacional s'organitzen com a *Ruta Pacífica*, i a nivell internacional com a *Dones de Negre*.

Contingut: Aquesta exposició fotogràfica planteja tres temàtiques: per una banda, les condicions de vida de la població colombiana i les múltiples causes que la produeixen. Per una altra, explica les respostes de resistència pacífica des de diferents sectors de població (les joves, les indígenes, les afrocolombianes, les dones en Ruta Pacífica, les Dones de Negre a Colòmbia). I, per últim, es donen unes pautes sobre el que es pot fer des d'aquí, des de les escoles, des dels governs, des de les esglésies, des de les ONG's, per contribuir a la cultura de pau.

Composició: Són 10 plafons, cada un d'ells amb diverses fotos i text explicatiu.

L'exposició està acompanya d'una proposta didàctica doble:

- El túnel de la vida: a realitzar immediatament després de visitar l'exposició que ajuda els visitants a comprendre i aprofundir en el seu significat. Consisteix en tres tallers-espectacle: contes, música, arts plàstiques.
- Activitats a l'aula: S'ofereixen 3 tallers optatius, documentals i conferències a realitzar en l'entitat visitant (sigui l'aula o l'esplai), que ajuden a aprofundir en la cultura de pau des d'una perspectiva de gènere. Els tallers són els següents: "teatrem amb la pau", "el joc de la ruleta", "rescatem cultures de pau", "sons de Colòmbia: un recorregut per la cultura colombiana a través dels ritmes, lletres i altres expressions", "Corros Cos-Cos".

Destinataris: Grups d'edat majors de 12 anys.

Referent: Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia. Tel: 934122602.(Lola Crespo) Mail: taula-colombia@pangea.org.

Gestió: Cada entitat o associació es fa responsable del transport de l'exposició. "El túnel de la vida", així com les activitats a l'aula/entitat, tenen un cost.

Per més informació podeu consultar la pàgina web:
pangea.org/unescopau/Colombia.

6.2- Exposicions pictòriques

- **Títol de l'Exposició:** "Ingenio para ahuyentar malos augurios"
Contingut: Aquesta obra recull l'interés de l'autora en el sincretisme màgic religiós. És un acostament estètic a la manera de sentir i viure la religiositat, és el record dels altars als sants que van poblar la infància de l'autora, la fascinació per tota la ritualitat màgica indígena. La forma en que s'expressa, des de la colonització cristiana, l'espiritualitat de la nostra població.

Composició: Es tracta d'un conjunt de 12 caixes.

Autora: Lia Guerrero. Mail:liague@yahoo.es

- **Títol de l'exposició**: "Cuaderno de viaje".

Contingut: Són una sèrie de pintures que expresen la trobada amb diverses geografies de la península Ibèrica prenent com a referència l'entorn d'un lloc que sorgeix com una representació d'una vivència interior amb el lloc físic natural.

Composició: Són 8 quadres.

Autor: Nelson Florez. Mail: yarokamena@hotmail.com

C- PÀGINES WEB COLÒMBIA/EDUCACIÓ PER LA PAU.

1- Educació per la Pau

- ✓ **Edualter:** Xarxa de recursos educatius per a la pau, el desenvolupament i la interculturalitat. Base de dades.
http://www.pangea.org/edualter
- ✓ **Educar en Red:** Recursos educatius per al desenvolupament.
http://www.cip.fuhem.es/cip/educa.
- ✓ **Sedupaz:** Seminari d'Educació per a la Pau de l'Associació Pro-Drets Humans. http://www.pangea.org/sedupaz

2- Colòmbia

2.1. Moviments socials Colombians

- ✓ **Fundación Emera:** Informa setmanalment sobre l'actualitat dels diferents grups ètnics: indígenes, afrocolombians, gitanos i mestissos. http://www.etniasdecolombia.org
- ✓ **Iniciativa de Mujeres por la Paz:** Confluència de moviments socials de dones dedicats a la construcció de la pau. Sorgeix a l'any 2001 arrel d'una conferència celebrada a Suècia per iniciativa de les dones sindicalistes. Publiquen una revista mensual que es diu "voces de mujer".
http://www.mujezporlapaz.org
- ✓ **USO:** Sindical Obrera d'indústria del petroli.
http://www.nodo.org/usocolombia.
- ✓ **Foro Social Mundial Temático:** Foro social Colombià preparatori del Foro Social mundial. http://www.fsmt.org.co

2.2. Mitjans de Comunicació.

- ✓ **Diari El Tiempo:** http://eltiempo.com
- ✓ **Indymedia:** Centre de Mitjans Independents que elabora una publicació oberta que permet que qualsevol persona pugui publicar informació únicament visitant la pàgina web .http://www.colombia.indymedia.org
- ✓ **Desde Abajo** (mitjà de comunicació independent colombià) :
http://www.desdeabajo.info

2.3. Drets Humans

- ✓ **Human Righth Watch:** Informa sobre la situació dels drets humans a Colòmbia. http://www.hrw.org/wr2k1/americas/colombia.html
- ✓ **Equip Nizkor de Notícies:** organisme especialitzat en drets humans. http://www.derechos.org/nikor/colombia
- ✓ **Consultoria pels Drets Humans i el Desplaçament:**
http://www.codhes.org.co

2.4. Pau

- ✓ **Asamblea Permanente por la Paz:** coalició de grups colombians que potencien el moviment per la pau a la societat civil colombiana. [http:// www. asambleaporlapaz.org](http://www.asambleaporlapaz.org)

2.5. Xarxes de suport internacional.

- ✓ **Col.lectiu Maloka Colòmbia:** Moviment social català que visibilitza els moviments socials colombians.
<http://www.colectivocolombia>
- ✓ **Coordinadora Colòmbia-Europa-EEUU:** Coalició de, a prop, 100 grups que treballen sobre els drets humans a Colòmbia des de Colòmbia, EEUU y Europa.
<http://www.ddhhcolombia.org>

2.6. Plan Colòmbia, ALCA, drogues

- ✓ **Mama Coca:** Publicació que profunditza sobre la complexitat del conflicte i les drogues a Amèrica Llatina.
[http:// www. mamacoca.org](http://www.mamacoca.org)
- ✓ **Escuela Colombia:** recull de recursos didàctics per aprofundir i sensibilitzar sobre la temàtica del Pla Colòmbia i la globalització.
<http://www.escuelacolombia.org>

C- ANNEXE

1. Fitxa de Valoració dels Tallers

-Nom entitat/escola:

-Telèfon/mail entitat/escola:

-Nom del recurs utilitzat

-Característiques del grup destinatari:

-Edat:

-Nombre:

-Valoració:

- Facilitat de gestió del recurs: molta regular poca

-S'han aconseguit els objectius: Sí regular No

- Metodologia: adequada regular inadequada

-Altres observacions:

ESCOLA DE CULTURA DE PAU

L'Escola de Cultura de Pau es va crear l'any 1999, amb el propòsit d'organitzar diverses activitats relacionades amb la Cultura de Pau des de la Càtedra UNESCO sobre Pau i Drets Hmans de la Universitat Autònoma de Barcelona i coincidint amb la designació per part de l'Assamblea General de Nacions Unides de l'any 2000 com Any Internacional dela Cultura de la Pau, i del període 2001-2010 com Dècada Internacional per a una Cultura de Pau i la No Violència per als Nens del Món. Des de la seva creació el 1997, la Càtedra UNESCO sobre Pau i Drets Humans ja ha vingut treballant de manera preferent en l'aplicació de les recomenacions i projectes de la UNESCO en l'àmbit de la Cultura de la Pau. La creació de l'Escola suposa, per tant, un compromís per a multiplicar aquesta dedicació, tant en el camp de la docència universitària com en la investigació i la sensibilització general.

Actualment **els programes** que desenvolupa l'escola són els següents:

- Intervenció en conflictes
- Programa Colòmbia
- Unitat d'Alerta sobre Conflictes, Pau i Drets Humans
- Educació per la Pau
- Pla de Ciutadania
- Desarmament.

Les **activitats docents** són diverses: la diplomatura de Cultura de Pau, l'assignatura de pau i gestió de conflictes i d' Educar per a la pau i els conflictes, tallers i activitats de sensibilització.

Les **publicacions** són les següents: Informe Alerta, Baròmetre, Semàfor, Butlletí sobre Control d'Armes Lleugeres (BALA), Colòmbia Setmanal, Butlletí d'Iniciatives ciutadanes constructores de Paz a Colòmbia.

